

Рейтинговий звіт ODSA 005-012

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Одеса
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	01.04.2005 р.
Дата оновлення	23.07.2010 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання ґрунтується на результатах аналізу протягом 2009 р. економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності, та перспективних планів на майбутнє. Крім того, у ході рейтингової оцінки висвітлюється інформація щодо наявної системи управління, а також політичної ситуації у регіоні та взаємодії різних гілок влади.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій виконавчим комітетом Одеської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	01.04.2005 р.	21.12.2005 р.	19.06.2006 р.	24.04.2007 р.	20.06.2008 р.	04.12.2008	22.06.2009	23.07.2010
Рівень кредитного рейтингу	uaBB	uaBB	uaBBB-	uaA-	uaA	uaA	uaA	uaA-
Прогноз	в розвитку	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення	підвищення	підвищення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	зниження зі зміною прогнозу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «-» або «+» означають проміжні категорії рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Одеси підтримується:

- помірним рівнем бюджетної забезпеченості міста: розрахунковий обсяг доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів на одного мешканця складає у 2009 році 1 240,4 грн. (1 341,9 грн. у 2008 році);
- перевищенням окремими показниками економічного розвитку міста відповідних середніх показників по країні у розрахунку на одного мешканця: обсягу інвестицій у основний капітал у 1,7 рази, обсягу зовнішньоторговельного товарообороту у 1,8 рази, обсягу уведеного в експлуатацію житла у 2,9 рази;
- відсутністю концентрації надходжень до бюджету міста за основними платниками податків.

Рівень кредитного рейтингу м. Одеси обмежується:

- скороченням обсягу доходної частини бюджету міста та низьким рівнем виконання плану за доходами бюджету у 2010 році внаслідок кризових явищ в економіці України;
- високим рівнем консолідованого боргу за низької ліквідності бюджету та залежності від залучення позичок з єдиного казначейського рахунку;
- нижчим за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати у місті у 2009 році за залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів становить більше 65%);
- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної інфраструктури міста і необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення за одночасного високого рівня заборгованості населення за житлово-комунальні послуги.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зміни, які відбувалися впродовж 2009 р. в соціально-економічній та фінансовій сферах міста Одеси та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Одеської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Одеси представлено нижче

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Одеси у 2005-2009 рр.¹

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік	Темп зростання/відхилення у 2009 році до 2008 року
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	1 000,3	1 000,5	1 005,7	1 008,6	1 010,3	на 1,7 тис. осіб більше
Середньооблікова чисельність працівників, тис. осіб	262,8	273,1	282,9	291,6	274,5	94,1
Середньомісячна заробітна плата, грн.	860,6	1 072,1	1 354,4	1 757,0	1 896,0	107,9
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	7,0	7,8	10,4	21,7	35,2	162,2
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	6 162,0	4 993,5	7 024,0	15 617,7	14 513,5	92,9
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	-13,3	н/д	104,4	179,5	н/д	н/д
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	3 145,4	3 784,2	5 465,7	6 974,5	5 767,2	74,5
Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США (станом на кінець звітного періоду)	369,8	435,4	501,3	516,8	554,8	107,4
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	2 162,0	1 886,8	2 182,7	5 618,2	3 456,4	61,5
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	253,3	449,6	472,2	490,0	405,5	82,8
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	3 952,5	5 690,7	7 810,9	10 938,5	н/д	н/д

Джерело: дані Одеської міської ради

¹ Тут і далі: деякі кількісні дані, які аналізуються в звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

За рахунок позитивного міграційного приросту, чисельність наявного населення міста Одеси протягом аналізованого періоду збільшувалась і станом на 01.01.2010 року склала 1 010,3 тис. осіб.

Протягом 2005-2007 рр. та I половини 2008 року на ринку праці м. Одеси домінували позитивні тенденції, що проявлялися у зростанні заробітної плати та збільшенні чисельності зайнятих. Ця ситуація змінилась у II половині 2008 року та загострилась у 2009 році. У зазначений період, у місті відбулося скорочення чисельності зайнятих, суттєве уповільнення темпу зростання заробітної плати та збільшення заборгованості з її виплати. Значного поширення у Одесі у 2008-2009 рр. набуло також застосування адміністраціями підприємств і організацій міста вимушених адміністративних відпусток та скорочень робочого часу. Водночас слід зазначити, що більшість соціальних індикаторів міста залишається на прийнятному рівні, порівняно із середніми показниками по країні в цілому.

Слід також наголосити на помірному рівні диверсифікації податкових надходжень до бюджету міста, про що свідчить відсутність галузевої концентрації у структурі фонду оплати праці у місті.

Промисловий комплекс міста

Починаючи з 2008 року у м. Одесі відбулося суттєве зростання обсягів реалізації промислової продукції, що пов'язано з відновленням діяльності ВАТ «Лукойл-Одеський нафтопереробний завод». Водночас, у розрахунку на одного мешканця обсяги реалізації промислової продукції у м. Одесі протягом аналізованого періоду поступалися відповідним середнім значенням по країні в цілому, зокрема у 2009 році на 0,7%.

У 2009 році середовище функціонування промислових підприємств суттєво погіршилось, що відбилось на обсягах реалізації промислової продукції та на фінансових результатах діяльності підприємств. В цих умовах окремі підприємства міста зменшили обсяги відрахувань податків та зборів до бюджету м. Одеси. При цьому у місті протягом аналізованого періоду зберігається високий рівень галузевої диверсифікації податкових надходжень, а також відсутність залежності від надходжень одного платника податків.

Підприємства і організації міста Одеси активно включені у міжнародні економічні відносини шляхом здійснення зовнішньоторговельних операцій. Незважаючи на скорочення обсягів зовнішньоторговельного обороту товарами та послугами у 2009 році, у розрахунку на одного мешканця вказані показники значно переважають середні значення по країні.

Транспорт

Географічне положення міста Одеси сприяло створенню потужного транспортного комплексу міста та розвитку транспортної інфраструктури. Транспортні підприємства є одними з найбільших роботодавців регіону, а також формують значну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету. Провідним підприємством транспортного комплексу є ДП «Одеський морський торговельний порт».

Незважаючи на погіршення умов ведення господарської діяльності ДП «ОМТП» у 2009 році, підприємство залишається одним з найбільших платників податків до місцевого бюджету – забезпечило 2,45% сукупного обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб (на 0,44 в.п. більше, ніж у 2008 році).

Вирішення проблем, пов'язаних з ремонтом та заміною об'єктів рухомого складу електротранспорту, який у м. Одесі характеризується високим рівнем зносу, вимагає значних бюджетних витрат. Слід зазначити, що обсяги асигнувань на фінансування галузі «Транспорт», які щорічно виділяються з бюджету м. Одеси є недостатніми для забезпечення існуючих проблем.

У 1999 році у м. Одесі було створено комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Одеса» яке є правонаступником державної авіакомпанії Одеські авіалінії у частині володіння територією аеродрому, а також будівлями та спорудами. Аеропорт розташований у південно-західній частині міста та займає площу 570,3 га. Аеропорт відноситься до групи великих аеропортів України і зв'язаний повітряними лініями з багатьма містами України, СНД, а також країнами Західної Європи, Азії та Африки.

Інвестиційна активність та будівельна діяльність

Незважаючи на скорочення інвестиційної активності, яке відбулося у м. Одесі у II половині 2008 року та у 2009 році, основні показники інвестиційно-будівельної діяльності у місті залишаються на високому рівні. Зокрема за підсумками 2009 року, обсяг інвестицій у основний капітал у розрахунку на одного мешканця був у 1,7 рази більшим, ніж у середньому по країні, обсяг уведеного до експлуатації житла – у 2,9 рази.²

Негативні тенденції на ринку нерухомості негативно впливають на динаміку надходжень до загального та спеціального фондів бюджету міста, що, у свою чергу, призводить до зменшення рівня бюджетної забезпеченості Одеси.

Незважаючи на вигідне географічне розташування міста та наявність інвестиційно-привабливих виробничих та комерційних потужностей, обсяги іноземного капіталу, залученого до господарського комплексу Одеси, є порівняно невисокими – станом

² У розрахунку на 1 000 осіб наявного населення

на 01.01.2010 року обсяг залучених інвестицій прямих іноземних інвестицій склав 63% середнього показника по країні у розрахунку на одного мешканця.

Житлово-комунальне господарство міста

Протягом аналізованого періоду, у м. Одесі залишаються актуальними проблеми високого рівня зношеності основних засобів, у тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення. Крім того, існує необхідність поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста шляхом впровадження економічно-обґрунтованих тарифів на житлові та комунальні послуги.

Протягом звітної періоду у Одесі зберігається тенденція до накопичення заборгованості населення за житлово-комунальні послуги, обсяг якої станом на 01.01.2010 року склав 314,3 млн. грн. (у тому числі обсяг простроченої заборгованості склав 190,6 млн. грн.), що у розрахунку на одного мешканця є високим.

Комунальна власність міста

Одеська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

Незважаючи на те, що протягом аналізованого періоду Одеська міська рада проводила активну політику у частині відчуження та реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення та об'єктів комунальної власності, протягом останніх двох років у місті зберігається тенденція до скорочення обсягів надходження до бюджету розвитку від операцій з капіталом. Головним чином, це пов'язано зі скороченням платоспроможного попиту на земельні ділянки та комунальне майно, на що вплинули наслідки фінансово-економічної кризи. Слід зазначити, що збереження тенденції до скорочення обсягів доходів від операцій з капіталом може суттєво ускладнити процес акумулювання коштів, необхідних для погашення 30.12.2010 року частини кредиту (транш В обсягом 10,0 млн. швейцарських франків), залученого шляхом укладення строкового кредитного договору з іноземною фінансовою установою BNP PARIBAS FINANCE PLC (Великобританія).

Земельні та майнові активи територіальної громади міста протягом 2005-2009 рр. виступають важливим джерелом наповнення доходної частини загального фонду бюджету міста. Зокрема у 2009 році сукупна питома вага надходжень плати за оренду комунального майна та орендної плати за землю складала у доходній частині загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складала 10% (у 2008 році – 8,8%).

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Одеси, його представлено у форматі бюджетного балансу

Бюджет міста Одеси у форматі бюджетного балансу у 2006-2009 рр., тис. грн.

Показник	2007	2007	2007 Разом	2008	2008	2008 Разом	2009	2009	2009 Разом
	Загальний фонд	Спеціаль-ний фонд		Загальний фонд	Спеціаль-ний фонд		Загальний фонд	Спеціаль-ний фонд	
Операційні надходження всього	1 525 018,9	114 226,6	1 639 245,5	1 685 209,3	186 180,1	1 871 389,4	1 622 966,5	257 797,5	1 880 764,0
Операційні видатки всього	1 310 164,7	67 686,7	1 377 851,4	1 601 888,5	143 430,6	1 745 319,1	1 640 523,7	200 849,0	1 841 372,7
Операційний баланс	214 854,2	46 539,9	261 394,1	83 320,9	42 749,5	126 070,4	-17 557,2	56 948,5	39 391,3
Фінансовий дохід	7 386,7	0,0	7 386,7	15 538,4	0,2	15 538,6	5 153,4	4,6	5 158,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	16 280,1	0,0	16 280,1	43 031,4	0,0	43 031,4	34 778,1	0,0	34 778,1
Фінансовий баланс	-8 893,4	0,0	-8 893,4	-27 493,0	0,2	-27 492,8	-29 624,7	4,6	-29 620,1
Поточний баланс	205 960,8	46 539,9	252 500,7	55 827,9	42 749,7	98 577,6	-47 181,9	56 953,1	9 771,2
Капітальні надходження всього	0,0	358 405,3	358 405,3	3 701,4	209 763,3	213 464,7	1 071,4	110 699,1	111 770,5
Капітальні видатки всього	182 291,3	443 973,7	626 265,0	80 048,7	353 431,0	433 479,7	24 320,4	167 728,4	192 048,8
Капітальний баланс	-182 291,3	-85 568,4	-267 859,7	-76 347,3	-143 667,7	-220 015,0	-23 249,0	-57 029,3	-80 278,3
Баланс після капітальних видатків	23 669,5	-39 028,5	-15 359,0	-20 519,5	-100 918,0	-121 437,5	-70 430,9	-76,1	-70 507,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	1 226,0	-44,0	1 182,0	1 300,0	-28,7	1 271,3	0,0	-24,9	-24,9
Профіцит/дефіцит	22 443,5	-38 984,5	-16 541,0	-21 819,5	-100 889,3	-122 708,8	-70 430,9	-51,2	-70 482,1
Фінансування	-22 443,5	38 984,5	16 541,0	21 819,4	100 889,3	122 708,8	70 430,9	51,2	70 482,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Одеської міської ради

Протягом 2006-2008 рр. місто зберігало позитивний операційний баланс бюджету за загальним та спеціальним фондами. Водночас у 2008 році, під впливом погіршення динаміки соціально-економічного розвитку міста, показник позитивного сальдо операційного балансу бюджету за загальним фондом скоротився майже втричі. У 2009 році під впливом поглиблення дії негативних факторів світового та національного масштабу, негативні тенденції економічного розвитку міста збереглися, що у свою чергу, вплинуло на динаміку бюджетних показників. Зокрема операційний баланс загального фонду бюджету у 2009 році був негативним.

Зважаючи на помірну динаміку надходження доходів, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, за одночасного зростання видатків І кошика (передусім, внаслідок підвищення рівня оплати праці працівникам бюджетних установ та зростання видатків на оплату енергоносіїв) у 2008-2010 рр. бюджет міста отримує дотацію вирівнювання з Державного бюджету. У попередніх бюджетних періодах з бюджету міста перераховувалось вилучення до Державного бюджету.

Протягом аналізованого періоду бюджет міста користувався короткотерміновими позичками з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів, що виникали у 2008-2009 рр. через невідповідність строків фінансування поточних видатків та надходження відповідних доходів загального фонду, а також зниження обсягу залишку на котловому рахунку загального фонду бюджету. Зокрема у 2009 році бюджетом міста було залучено 914,4 млн. грн. короткострокових позичок, заборгованість за яким було погашено у повному обсязі.

Фінансовий дохід бюджету забезпечується переважно відсотковим доходом від розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів спеціального фонду бюджету на депозитних рахунках у банківських установах. У 2008 році обсяг фінансового доходу внаслідок розміщення бюджетних коштів на депозит склав 15,5 млн. грн. та частково забезпечив виплату відсоткових платежів за облігаціями серій В-С внутрішньої місцевої позики загальним обсягом 75,0 млн. грн. та за зовнішнім запозиченням здійсненим у 2007 році шляхом укладення строкового кредитного договору з іноземною фінансовою установою BNP PARIBAS FINANCE PLC. У 2009 році тимчасово-вільні кошти на депозитних рахунках не розміщувались. Станом на 01.01.2010 року на депозитних рахунках знаходилось 29,4 млн. грн. тимчасово-вільних коштів спеціального фонду бюджету.

Сальдо капітального балансу бюджету м. Одеси протягом аналізованого періоду мало негативне значення, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Загалом бюджет м. Одеси у 2007-2009 рр. виконувався з дефіцитом

У грудні 2008 року Одеська міська рада відповідно до затвердженого графіка здійснила погашення серії В (обсягом 70,0 млн. грн.) облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року.

Згідно з рішенням Одеської міської ради від 20.04.2004 р. №2420-IV, Одеська міська рада взяла на себе зобов'язання зі сплати боргів комунального підприємства «Одеські теплові мережі» відкритому акціонерному товариству «Одесгаз» за поставлений природний газ на суму 76 981,7 млн. грн. Протягом 2008 року з бюджету міста було погашено 29,4 млн. грн. На сьогодні заборгованість перед ВАТ «Одесгаз» погашено у повному обсязі.

Також у 2008 році з бюджету міста було здійснено видатків обсягом 79,8 тис. грн. за погашенням непогашеного залишку за муніципальною позикою 1997 року.

У зв'язку з недовиконанням у 2009 році розрахованого Міністерством фінансів України планового обсягу закріплених доходів загального фонду бюджету, фінансовим органом Одеської міської ради у відповідному бюджетному періоді залучались середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку, заборгованість за якими станом на 01.01.2010 року складала 63,7 млн. грн.

Протягом 2008-2009 рр. ліквідність бюджету за загальним фондом суттєво зменшилась. Зокрема показник ліквідності бюджету за загальним фондом за результатами 2009 року склав 0,5% (у 2008 році - 0,9%). Показник ліквідності за спеціальним фондом у 2009 році склав 11,8% (у 2008 році - 8,7%).

Виконання доходної частини бюджету м. Одеси

Протягом 2005-2008 рр. доходна частина бюджету міста Одеси без урахування трансфертів щорічно збільшувалась. У 2009 році під впливом наслідків світової та національної фінансово-промислової кризи обсяг доходів бюджету міста Одеси без урахування трансфертів зменшився, порівняно з 2008 роком, на 10,7% та склав 1 511,6 млн. грн. (66,8% уточненого річного плану). Це призвело до суттєвого зменшення рівня бюджетної забезпеченості міста: розрахунковий обсяг доходів загального фонду бюджету Одеси без урахування трансфертів на одного мешканця склав у 2009 році 1 240,4 грн. (у 2008 році – 1 341,9 грн.). Слід зазначити, що рівень бюджетної забезпеченості Одеси за підсумками 2009 року поступається аналогічним показникам міст України з сумірним адміністративно-територіальним статусом та чисельністю населення.

У структурі доходів загального фонду бюджету м. Одеси протягом аналізованого періоду домінували закріплені доходи. Водночас, порівняно з іншими містами України, питома вага власних доходів у структурі доходної частини загального фонду бюджету м. Одеси є вищою. Це пов'язано з тим, що плата за тимчасове користування місцями за розташування зовнішньої реклами, кошти, залучені від забудовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури міста згідно договорів за право забудови зараховуються до власних доходів загального фонду бюджету міста Одеси. При цьому протягом 2008-2009 рр. у місті відбувається скорочення фактично виконаного обсягу власних доходів бюджету на що, здебільшого, впливає зменшення обсягів надходжень плати за право забудови. В цих умовах, найбільшим джерелом формування власних доходів загального фонду бюджету міста у зазначений період стала плата за землю, щорічні обсяги надходжень якої протягом 2005-2009 рр. зростали.

Податок з доходів фізичних осіб у 2005-2009 рр. залишається основним джерелом закріплених доходів бюджету міста. Тенденція до динамічного зростання податку з доходів фізичних, що була притаманна місту у 2005-2007 рр. та у I півріччі 2008 року, змінилась у II половині 2008 року. У 2009 році під впливом подальшого погіршення ситуації на ринку праці міста, обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб зменшився на 1,9%, порівняно з 2008 роком і склав 860,9 млн. грн. (94,9% уточненого річного плану).

Протягом 2005-2009 рр. у місті зберігається високий рівень диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині найбільших платників податку.

Обсяги доходів спеціального фонду бюджету м. Одеси протягом 2005-2009 рр. здебільшого визначалися надходженнями до бюджету розвитку, а також власними надходженнями бюджетних установ. Незважаючи на те, що доходи бюджету розвитку м. Одеси перевищують у розрахунку на одного мешканця відповідні показники багатьох міст України, у місті протягом 2008-2009 рр. зберігається тенденція до скорочення платоспроможного попиту на земельні ділянки та комунальне майно, що негативно відбивається на динаміці надходжень до бюджету розвитку. Зокрема уточнений на 2009 рік план за надходженнями від відчуження землі та реалізації об'єктів комунальної власності було виконано на 23,3%, при цьому фактичний обсяг надходжень скоротився, порівняно з 2008 роком майже удвічі.

Виконання видаткової частини бюджету м. Одеси

Обсяги видаткової частини бюджету міста Одеси протягом 2005-2008 рр. щорічно збільшувались, що зумовлювалось зростанням обсягів фінансування галузей бюджетної сфери, а також збільшенням видатків на будівництво та житлово-комунальне господарство.

Слід зазначити, що протягом 2008-2009 років, у зв'язку з низьким рівнем виконання уточненого плану у частині доходів бюджету, річні плани за видатками бюджету теж виконуються у обсягах, менших, від запланованих, що відповідно, призводить до збільшення кредиторської заборгованості бюджету. Станом на 01.01.2010 року обсяг кредиторської заборгованості бюджету за загальним фондом склав 173,7 млн. грн. (на 11,5% більше, ніж станом на 01.01.2009 року), у тому числі обсяг простроченої заборгованості склав 78,3 млн. грн.

Низький рівень виконання плану за доходами бюджету розвитку у 2009 році мав наслідком суттєве збільшення кредиторської заборгованості за спеціальним фондом бюджету – до 309,0 млн. грн. станом на 01.01.2010 року, у тому числі обсяг простроченої заборгованості склав 113,6 млн. грн. Слід зазначити, що погашення кредиторської заборгованості створює у 2010 році значне додаткове навантаження на бюджет міста.

Слід зазначити, що Одеська міська рада своєчасно та у повному обсязі виконує свої зобов'язання з обслуговування внутрішнього та зовнішнього боргу.

Бюджет на 2010 рік

Доходну частину бюджету Одеси на 2010 рік без урахування трансфертів затверджено в обсязі у 1,6 рази більшому, за фактичний показник виконання у 2009 році. Планові показники за більшістю джерел доходів було встановлено на суттєво

вищому рівні, за фактичний показник 2009 року. При цьому динаміка надходжень до бюджету у I півріччі 2010 року свідчить про те, що плановий обсяг доходів було завищено, а відтак його виконання у повному обсязі не очікується. Незважаючи на те, що фактичний обсяг надходжень до бюджету у I півріччі 2010 року є вищим, за показник відповідного періоду минулого року, рівень виконання уточненого річного плану за доходами бюджету є невисоким.

Бюджет Одеси за видатками у поточному році виконується на невисокому рівні, на що впливає повільна динаміка наповнення доходної частини міського бюджету. Не дивлячись на повільну динаміку наповнення доходної частини бюджету, місто своєчасно та у повному обсязі здійснює обслуговування прямих боргових зобов'язань.

Боргові зобов'язання та перспективи залучення коштів у майбутньому

Консолідоване боргове навантаження бюджету міста з урахуванням низького рівня виконання уточненого річного плану за доходами бюджету у I півріччі 2010 року є високим.

Одеська міська рада має намір здійснити випуск облігацій внутрішньої місцевої позики орієнтовним обсягом 400,0 млн. грн. з терміном обігу до 5 років. Відсоткова ставка встановлюватиметься відповідно до кон'юнктури ринку, але не вище 18,25%. З урахуванням зазначеного запозичення пряме боргове навантаження бюджету міста збільшиться до високого рівня. У разі дострокового погашення кредиту обсягом 50,0 млн. швейцарських франків у 2010 році,³ пряме боргове навантаження бюджету міста збережеться на помірному рівні.

³ За інформацією Одеської міської рада така можливість розглядається

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Одеси **знижено** до рівня **aaA-**, прогноз змінено на «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

Провідний фінансовий аналітик

П. В. Трощинський

Додатки

Бюджет м. Одеси протягом 2006-2009 рр. у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2006 Разом	2007 Разом	2008 Разом	2009 Разом
Податкові надходження	648 879,8	975 884,4	1 178 733,4	1 156 017,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	305 260,1	340 790,7	290 532,9	238 635,7
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	180 719,8	322 570,4	402 123,1	486 110,8
Операційні надходження всього	1 134 859,7	1 639 245,5	1 871 389,4	1 880 764,0
Поточні видатки	655 286,4	869 417,9	1 068 963,2	1 229 155,1
Субсидії та поточні трансферти	341 702,1	508 433,5	676 355,9	612 217,6
Операційні видатки всього	996 988,4	1 377 851,4	1 745 319,1	1 841 372,7
Операційний баланс	137 871,3	261 394,1	126 070,4	39 391,3
Фінансовий дохід	5,5	7 386,7	15 538,6	5 158,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	16 449,1	16 280,1	43 031,4	34 778,1
Фінансовий баланс	-16 443,6	-8 893,4	-27 492,8	-29 620,1
Поточний баланс	121 427,7	252 500,7	98 577,6	9 771,2
Капітальні надходження	214 612,5	300 124,5	207 714,7	111 770,5
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	35 785,1	58 280,8	5 750,0	0,0
Капітальні надходження всього	250 397,6	358 405,3	213 464,7	111 770,5
Капітальні видатки	237 255,0	479 738,9	339 662,4	176 488,8
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	42 510,1	88 245,3	91 767,3	15 560,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	4 794,5	58 280,8	2 050,0	0,0
Капітальні видатки всього	284 559,6	626 265,0	433 479,7	192 048,8
Капітальний баланс	-34 162,0	-267 859,7	-220 015,0	-80 278,3
Баланс після капітальних видатків	87 265,7	-15 359,0	-121 437,5	-70 507,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	585,4	1 182,0	1 271,3	-24,9
Профіцит/дефіцит	86 680,2	-16 541,0	-122 708,8	-70 482,1
Фінансування	-86 680,2	16 541,0	122 708,8	70 482,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Одеської міської ради

Фінансування бюджету м. Одеси у 2004-2008 рр., тис. грн.

Показник	2006 Разом	2007 Разом	2008 Разом	2009 Разом
Профіцит/дефіцит	86 680,2	-16 541,0	-122 708,8	-70 482,1
Фінансування	-86 680,2	16 541,0	122 708,8	70 482,1
Зміни залишків	-62 603,5	-111 237,8	209 922,5	5 833,5
залишок на початок року	64 290,5	126 894,0	238 131,8	28 209,3
залишок на кінець року	126 894,0	238 131,8	28 209,3	22 375,8
Фінансування за рахунок казначейського рахунку(короткострокові позички)	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	23 474,0	0,0	184 100,0	914 413,4
Погашення	23 474,0	0,0	184 100,0	914 413,4
Фінансування за рахунок казначейського рахунку(середньострокова позичка)	0,0	0,0	0,0	63 666,9
Залучено	0,0	0,0	0,0	63 666,9
Погашено	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, які використовуються для управління ліквідністю	0,0	-39 000,0	8 700,0	900,0
Розміщено коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	84 000,0	150 000,0	0,0
Повернено кошти з депозитів або продаж цінних паперів	0,0	45 000,0	158 700,0	900,0
Фінансування за внутрішніми запозиченнями	0,0	-50 000,0	-99 442,7	0,0
Залучено	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашено	0,0	50 000,0	99 442,7	0,0
Фінансування за зовнішніми запозиченнями	0,0	222 749,5	0,0	0,0
Залучено	0,0	222 749,5	0,0	0,0
Погашено	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення інших внутрішніх зобов'язань	-24 019,1	-5 960,1	0,0	0,0
Інші розрахунки	-57,6	-10,7	3 529,0	81,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Одеської міської ради